

Asger Jorn med relieffet "uden titel", siddende omgivet af værker i en have i keramikbyen Albisola 1954. Foto: Henny Riemens

Keramisk hovedværk af Jorn til CLAY

En overvældende følelse af glæde, lykke og lettelse betog de tilstedeværende medarbejdere på CLAY, da det nyhvervede Asger Jorn-relief den 16. maj fik sin fremtidige placering på museets væg. Siden er det blevet betragtet og beundret af museets gæster og ikke mindst af undertegnede, som stadig kniber sig i armen, når jeg går forbi. For dette vægrelief er i sandhed et udtømmeligt mesterværk! Et værk, der vedbliver med at åbne for uendelige nye oplevelser og fastholde beskuerens blik.

Historien bag relieffets beskaffenhed er tilmed meget spændende. Den tager sin begyndelse ved Asger Jorns ankomst til den norditalienske by Albisola i april 1954. Jorn havde netop året forinden, mens han arbejdede i Silkeborg, opdaget keramikken som et billedkunstnerisk medie – som et nyt materiale for hans frie, fabulerende kunstneriske udtryksform. I årene efter koncentrerede Jorn sig hovedsageligt om keramikken, alt imens maleriet trådte i baggrunden.

Kun få uger efter sin ankomst med familien i Albisola begyndte Jorn at planlægge en international keramik-kongres, der afvikledes hen over sommeren, hvor de inviterede kunstnere forskudt af hinanden ankom til den norditalienske keramikby. Kongressen fik ikke den teoretiske vægt, Jorn havde forestillet

sig, men den resulterede i en imponerende energiuudladning af kunstnerisk produktion, selvom keramikken for de fleste var et usædvanligt og sågar ukendt medium.

Rammen omkring kongressens workshop var familien Mazzottis værksted i Albisola, der sikrede gode faciliteter for kunstnernes frie udfoldelser. Den mest produktive og eksperimenterende i løbet af workshoppen var forståeligt nok Jorn, idet han arbejdede over et længere tidsrum end de andre. I dette kreative miljø udviklede han talrige formgivningsteknikker og undersøgte lerets vidtrækkende udtryksmuligheder. Fra det flade billede over reliefformen til det frie skulpturelle udtryk.

Betydningen af sommeren 1954 i Albisola var ifølge Jorn vidtrækkende, og i et brev fra den 3. juni 1956 til kunstnervennen Enrico Baj beskrev han begivenheden som en milepæl i moderne kunsthistorie. Vi kender i dag ca. 90 keramiske arbejder udført af Asger Jorn i løbet af den internationale keramik-kongres i 1954. Heriblandt CLAYs nyhvervede relief, 'uden titel', der identificeres som ét af de kun otte keramiske arbejder af Jorn, der står opført i kataloget fra Triennalen i Milano samme år. Ellers kan vægrelieffets beskaffenhed alene spores tilbage til et gammelt s/h foto fra 1954 af en siddende Asger Jorn med værket i haven ved Mazzottis værksted i Albisola. ►

► Siden midten af 50'erne har det unavngivne relief hverken været udstillet eller handlet. Først i 2007 dukker det op i Ursula Lehmann-Brockhaus' omfattende publikation, *Asger Jorn i Italien*. Dette bliver startskuddet til et større detektivarbejde for den danske galleriejer Henrik Omme, Galerie Moderne. Ud fra sit kendskab til Jorns keramiske virke i Albisola og det gamle foto af Jorn i haven opsøger han familien Mazzotti. I første omgang uden held, men via en italiensk mellemmand lykkes det endelig at lokalisere vægrelieffet, idet det rent faktisk i alle årene var forblevet i familien Mazzottis eje. Mazzotti-familiens efterkommere vidste udmærket, at det var et Jorn-relief og var villige til at sælge. Ad den vej kom relieffet til Galerie Moderne i Danmark og blev her udbudt til salg.

Resten af historien kender I sikkert allerede? Med en flot donation fra Ny Carlsbergfondet blev det lykkeligvis muligt for museet at erhverve det forsvundne Jorn-relief, der i dag repræsenterer et absolut hovedværk i CLAY's enestående kunstnerkeramiske samling.

Pia Wirnfeldt

Asger Jorn: "uden titel". 1954. Vægreliet, 92 x 150 cm.

Foto: Ralf Søndergaard

Nye udstillinger på CLAY

FIGURINENS FORTÆLLINGER

– fra det fornemme til det folkelige

3. oktober 2017 - 16. september 2018

Med den nye udstilling *Figurinens Fortællinger* sker der igen et temaskifte på CLAY. Figurinen som genre hviler på en lang og stolt tradition og er i dag genstand for spændende nyfortolkninger. Udstillingen tegner en fortælling om den lille figurs udvikling gennem mere end 240 år, fra de fornemme forgyldte figurer og opsatser til de folkekære dyr og hverdagsmotiver. Figurinen som keramisk motivtradition opstod med de kostbare små figurer, som prydede bordene sammen med opsatser til kongen og adlens finere selskaber. På udstillingen kan de besøgende opleve 1800-tallets hvide, marmorlignende kopier af anerkendte kunstneres værker, blandt andre af billedhuggeren Bertil Thorvaldsens værker, som blev særligt populære blandt det bedre borgerskab.

På tærsklen til det 20. århundrede blev den lille figur for alvor mangfoldiggjort med fabrikkernes fornyende motiver og dekorationsfarver. Hverdagsmotiver fra land og by blev gengivet, hvilket var fuldkommen utænkeligt årtier forinden. C.F. Liisbergs vilde dyr vakte opsigt, og snart fremstilledes der både grise, køer, det arbejdende folk samt mennesker i egnsdragter. De nye figurer nåede ud til et bredt publikum, og hermed blev den lille figur for alvor folkelig.

Figurinens lange tradition gør genren til genstand for nye og spændende fortolkninger af kunstnere fra vores samtid, her i blandt Jens Birkemose, Maria Rubinke og Jessica Harrison. På hver deres måde genfortolker og aktualiserer de figurinen som genre.

Lasse Kaae, kunstfaglig medarbejder CLAY

I næste nummer af CLAY Nyt vil Lasse Kaae, der er kurator på udstillingen, i en større artikel sætte fokus på udvalgte værker i *Figurinens Fortællinger*.

Royal Doulton Figurine, Jessica HN 4049, excellent condition. Found ceramic, glaze, image courtesy of the artist, photograph by Chris Park

Nye udstillinger på CLAY

Bente Skjøttgaard på Tommerup
Keramiske Værksted arbejder med
at fremstille sit værk til udstillingen
på CLAY 2017. Foto: Per Ahlmann

Tommerup Keramiske Værksted, Store formater – kloge hænder

3. oktober 2017 – 1. april 2018

CLAY markerer Tommerup Keramiske Værkstedes 30 års jubilæum med en fantastisk udstilling af en lang række store værker, der gennem tiden er udført på værkstedet i Tommerup hos keramikere Esben Lyngsaa Madsen og Gunhild Rudjord. Jubilæumsudstillingen præsenterer derudover 15 helt nye værker, der er skabt specielt til udstillingen af kendte og anerkendte keramikere og kunstnere.

Tilblivelsen af værkerne er med stor interesse blevet fulgt af folk fra museet, og processen er dokumenteret i en film, der indgår i udstillingen og fortæller om de helt specielle teknikker, værkstedet kan præstere.

Tommerup Keramiske Værksted har gennem de seneste 30 år opbygget en international særstatus inden for fremstilling af keramisk kunst i stort format. Også flere af de store keramiske, skulpturelle værker og udsmykninger, der pryder det offentlige rum, er ofte fremstillet i Tommerup.

I et senere nummer af CLAY Nyt vil læserne stifte nærmere bekendtskab med udstillingen *Tommerup Keramiske Værksted, Store formater – kloge hænder*.

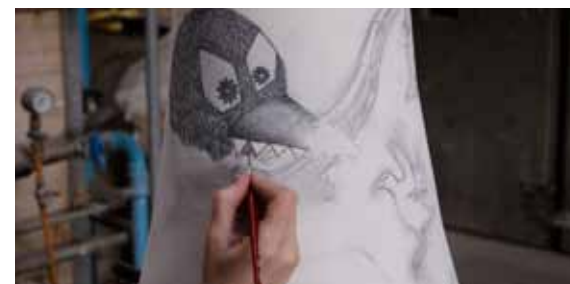
I forbindelse med udstillingen udgives en stor omfattende bog om Tommerup Keramiske Værksted, skrevet af tidligere museumsdirektør Lise Seisbøll, der senere vil holde et foredrag om værkstedet. /sl

Andreas Schulenburg

Bjørn Nørgaard

Ingrid Askeland

Nye udstillinger på CLAY

Elements

Kunstakademiets Designskole 2017 – se hvad den nye generation af keramikere kan og vil ...

6. september 2017 – 7. januar 2018

Igen i år viser de danske og internationale afgangselever fra Kunstakademiets Designskole Bornholm frugten af tre års intensivt arbejde. Få indblik i, hvad den nye generation af keramikere kan og vil i udstillingen *Elements*.

Eleverne har i deres 3 år på KADK arbejdet med forskellige kunstneriske, designfaglige og håndværksmæssige discipliner inden for glas og keramik. Udstillingen på Clay viser den keramiske del af elevernes arbejde, og ved at fremhæve det levende råstof og lerets alsidighed sætter de i udstillingen *Elements* fokus på materialet som grundelementet i enhver skabelsesproces.

Udstillingen vises i hovedbygningens underetage. Der afholdes fernisering onsdag den 6. september 2017 kl. 17-19, hvor museet er vært ved et glas vin. Alle er velkomne.

Der er udarbejdet et usædvanligt smukt katalog, der omtaler den enkelte keramikker og tilknyttede værker. Kataloget kan købes i museumsbutikken.

Lea Nordstrøm: Room Divider, 2017. Foto fra leanordstroem.com

CLAY Nyt bringer i novembernummeret en uddybende artikel om udstillingen. /bt

Uddrag af temaaften på CLAY

Et tilbageblik på en magisk aften med Versus og Rane Willerslev

”Væk fra det hvide podie” var Versusgruppens svar på et af spørgsmålene fra facilitator Henny Husum, da kunstnergruppen Versus indbød til en artist talk i Pavillonen på CLAY den 14. juni 2017.

Aftenen blev en forrygende oplevelse, hvor kunstnerne i Versus viste deres imponerende indsigt i det magiske univers, og det skortede ikke på hverken faglige eller mere personlige argumenter og fortællinger om magien i udstillingen *TALISMAN – magiske objekter*. Vi tilskuere forstod, at intet ved udstillingen og dens tilblivelse var overladt til tilfældigheder. Selvom de 37 værker var stillet intuitivt op, så blev der skabt en historie, og som en i Versusgruppen udbrød: ”Det er jo magisk i sig selv.”

Efter en pause med mad og vin blev vi tilskuere præsenteret for en både erfaringsbaseret og videnskabelig tilgang til talismanernes verden. Nytiltrådte direktør for Nationalmuseet og professor i antropologi Rane Willerslev gik på talerstolen og gav sin fascinerende version af, hvad han ser, at værkerne kan fortælle om talismanernes verden, krydret med fortællinger fra hans mange rejser og oplevelser med at leve i andre kulturer blandt jæger-samlerfolket i fx Sibirien.

I pausen forærede Versus en signeret udgave af deres helt nye og meget smukke bog *TALISMAN – magiske objekter* til aftenens deltagere.

Versusgruppen og deres udstilling er en fryd for både øre og øje. Tak for en skøn oplevelse.

Det er ved at være sidste chance for at få set den opsigtsvækkende installation. Udstillingen lukker den 10. september. /sl

Versusgruppens Camille Rishøj Nielsen signerer bøger. Foto privat.

Andre udstillinger

Kolding

Galleri Pagter, Adelgade 3, 6000 Kolding

Krukker i Galleri Pagter

Sverre Teito Holmen: Krukke

En stor samling af større og mindre krukker af Sverre Tveito Holmen kan hen over sensommeren ses i Galleri Pagter.

Sverre Tveito Holmen er født i 1955 i Norge. Han er uddannet på Kunsthøgskolen i Bergen og debuterede som keramikker i 1976. Nu er Sverre Tveito Holmen bosiddende i Silkeborg og er knyttet til "Lertøj", et keramisk galleri og værksted i Badstuegade 4, 8000 Århus. Sverre Tveito Holmen beskriver, at hans kunst er "rett og slett mitt uttrykk - er resultat af, hvad der kommer ud af en intens, tæt og krævende dialog med leret."

Ydeligere oplysninger på www.galleripagter.dk /sl

Simon Koefoed:
Krukke i porcelænster, 2017.
Foto tilhører Galleri Visby

Lønstrup

Galleri Visby, Maarup Kirkevej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring

Træ, Fugle og Æg
 Kunst i tre dimensioner fra Bornholm

Efterårsudstilling med Bornholmsk stemning ved den nordjyske klint. Keramikker Simon Koefoed skaber ultratynde værker i porcelænster og udstiller sammen med to andre bornholmske kunstnere.

Efterårsudstillingen kan ses fra 2. september – 31. december 2017. Galleriet har åbent alle dage kl. 11-17.

E-mail: dortervisby@gmail.com
www.dortervisby.dk

/sl

Hans Munck
Andersen: Skål.
Fra galleriets
hjemmeside

København

Ann Linnemann Galleri, Kronprinsessegade 51, 1306 Kbh. K

SALONEN – mere end krukke
 Salonkunst – raffineret kunsthåndværk krydser egne spor

Den anerkendte keramikker Hans Munck Andersen præsenterer nye værker, skulpturer og skåle. Udstillingen viser kontraster og yderpunkter i materiale og formsprog – en stor glæde ved detaljerigdom.

Munck Andersen kalder sine værker for Salonkunst med en kærlig tanke til kunsthåndværket i dag og den tidlige akademiske billedkunsts mangel på accept af "Salonen" - galleriet og dagligstuens værker.

Udstillingen kan ses fra 24. august til 15. september 2017.
www.annlinnemann.blogspot.com /sl

Foredrag på CLAY

Professor ved Syddansk Universitet og designhistoriker Anders V. Munch. Foto fra fulillebaelt.dk

Axel Salto og dansk design

Onsdag den 13. september kl. 19 i Pavillonen, med adgang til museet fra kl. 18.

Axel Saltos stentøj – vaser, krukke og skulpturer står stadig som noget helt ekstraordinært mere end 80 år efter, det blev formgivet. Det er der givetvis flere forklaringer på, men en af dem er, ifølge professor ved Syddansk Universitet og designhistoriker Anders V. Munch, at Axel Salto spillede en helt central rolle i dansk designhistorie.

Foredraget vil belyse, hvordan dansk design fik sit stærke renommé ud fra funktionalistiske idealer og æstetisk form, men også diskutere de spændinger, der var mellem kunst og design, kunsthåndværk og industri i denne periode, hvor begrebet "industrielt design" var nyt og kontroversielt i dansk sammenhæng.

Foredraget er arrangeret af Lillebælt Folkeuniversitet i samarbejde med CLAY. Billetter à 100 kr. inkl. kaffe og småkager kan købes på <http://fulillebaelt.dk/>

Billetprisen inkluderer adgang til museet fra kl. 18. Der ydes ikke rabat til CLAY Venner denne aften, da foredraget ikke er arrangeret af CLAY Venner. sl

Udflugt for CLAY Venner

'Når lejlighed byder sig'

Søndag den 24. september går turen til Aarhus, Europæisk Kulturhovedstad 2017.

Turens tema er "Når lejlighed byder sig" – i Den Gamle By og Gellerupplanen.

Porcelæn og anden keramik i Den Gamle By, Aarhus

Gå ikke glip af en helt anderledes oplevelse med kunsthåndværk og design i 8 lejligheder i Gellerup, og vær med til at gå på opdagelse i huse og lejligheder i Den Gamle By efter lertøjspotter, fajance og keramik anvendt i husholdningen til forskellige tider.

Der er allerede udsendt mail med detaljeret program for dagen til alle medlemmer af CLAY Venner. Tilmelding senest den 12. september til bodiljlytken@gmail.com

Pris inkl. forplejning er 350 kr. Når jeres tilmelding er bekræftet af Bodil, indsættes 350 kr. på konto 0400 4017722773. Husk at påføre medlemsnummer til CLAY Venner.

Vi mødes ved Gammel Havn i Middelfart kl. 8.30. Vi glæder os til at se jer til efterårets udflugt.

Venlige hilsner
Gull og Bodil

CLAY | NYT

Udgives af foreningen CLAY Venner
Redaktion: Susan Lejsgaard, redaktør, susanlejsgaard@gmail.com, Bodil Toft. Layout: Claus Fenger

September 2017. Næste nr. udkommer primo oktober.